Nader onderzoek steenuil
Groenstraat Doornenburg/Gendt

otte GROEN ADVIES

Nijverdal, 21 mei 2021
Projectnummer 21.73

Colofon

Door	Otte Groenadvies BV Brilsweg 1a 7441 BV Nijverdal
Telefoonnummer:	06 18 95 19 55
E-mail:	tjitske@ottegroenadvies.nl
Internet	www.ottegroenadvies.nl
Project	21.73
Auteur:	T.M. Stam – Propedeuse Hoger Beroepsonderwijs en Natuurbeheer
Gecontroleerd:	Ing. P. Otte
Datum	21 mei 2021
Status:	Eindrapportage

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Otte Groenadvies accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Otte Groenadvies uitgevoerde onderzoek neemt.

Inhoudsopgave

1. Inleiding....4

1.1. Aanleiding....4

1.2. Doel....4

1.3. Huidige situatie....4

1.4. Projectvoornemen....5

2. Wetgeving....6

3. Methodiek....7

3.1. Algemeen....7

3.2. Werkwijze....7

3.3. Overzicht veldbezoeken....8

4. Resultaten....9

4.1. Aanwezigheid....9

4.2. Informatie lokale uilen/vogel werkgroep....9

4.3. Effectenbeoordeling....10

5. Conclusie....11

Overzicht beschermde soorten....11

6. Geldigheid....12

7. Bibliografie....13

Bijlagen....14

Bijlage 1 Wet Natuurbescherming....14

Bijlage 2 Jaarrond beschermde nesten....16

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In de ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient aangetoond te worden dat het plan uitvoerbaar is. In dit kader is een quickscan flora en fauna en nader onderzoek op huismussen en vleermuizen uitgevoerd voor de voorgenomen projectontwikkelingen (Otte Groenadvies, 2019) (Otte Groenadvies, 2020).

Uit de nader onderzoeken op huismus en vleermuis is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk fungeert als foerageergebied voor de steenuil. Indien dat het geval is, heeft de ruimtelijke ingreep mogelijk consequenties voor deze soorten en worden mogelijk verbodsbepalingen uit de Wnb overtreden. Om deze reden is geadviseerd om een nader onderzoek uit te voeren naar de functionaliteit van het plangebied voor de steenuil.

1.2. Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

<u>Steenuilen</u>

- Zijn er steenuilen aanwezig?
- Welke functie(s) heeft de planlocatie en de omgeving voor de steenuil?
- Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust-of verblijfplaatsen en functioneel leefgebied behouden?
- Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
- Is een ontheffing Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren?
- Welk wettelijk belang is er waardoor de activiteiten moeten worden uitgevoerd?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb?

1.3. Huidige situatie

Doornenburg ligt in de oksel van de IJssel en de Waal, ten oosten van Gendt en ten zuidoosten van Arnhem. De directe omgeving van Doornenburg wordt gekenmerkt door de rivier de Waal met haar bijbehorende uiterwaarden, agrarische gronden, boomgaarden en de Linge. De omgeving van de planlocatie heeft een redelijk open karakter, zonder veel houtwallen of bossen. Het plangebied ligt ten oosten van de rivier de Waal en de Waaldijk, ten noorden van de Blauwe hoek, ten oosten van de Groenestraat en ten zuiden van een erf aan de Munnikhofsestraat.

In de huidige situatie is het plangebied op te delen in drie locaties. De locaties bestaan uit een agrarisch perceel met een schuur die niet meer in gebruik is (zie afbeelding 1 – nr. 1-3), een woning die wordt verbouwd, zie afbeelding 2 – nr. 4&5 en een perceel die wordt gebruikt als geiten/paardenweide (zie afbeelding 2 – nr. 6&7). In afbeelding 2 is een globale indicatie gegeven van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Planlocatie 1 (afbeelding 2, nr. 1-3)

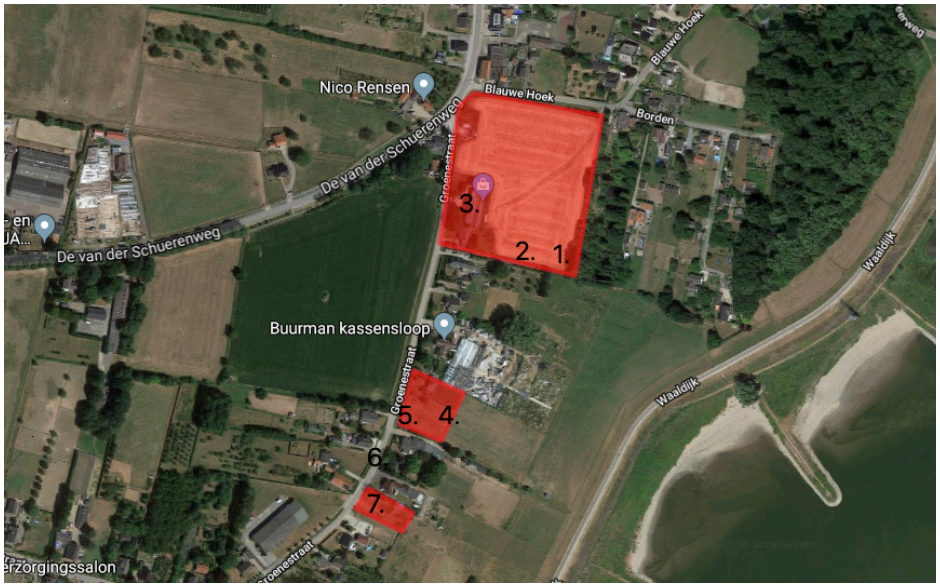
De planlocatie betreft een regulier onderhouden agrarisch perceel. Op dit moment is het ingezaaid met wintertarwe. In en rondom het plangebied staan enkele bomen als wilg, zwarte els en populier. Na de realisatie van de woningen wordt de locatie landschappelijk ingepast.

Planlocatie 2 (afbeelding 2, nr. 4&5) en 3 (afbeelding 2, nr. 6&7):

Deze planlocaties bestaan uit agrarische percelen die gebruik worden als geiten/paardenweide. Deze percelen zijn voorzien van veel voorkomende grassoorten.

Afbeelding 1. Locatie plangebied (rood) (Google, z.d.)

Afbeelding 2. Locatie plangebied (rood) (Google, z.d.)

1.4. Projectvoornemen

Met de voorgenomen ontwikkelingen wordt de bestaande schuur geamoveerd en wordt op dezelfde locatie 24 grondgebonden woning gerealiseerd. Daarnaast komen er 20 zorgappartementen met beheerderswoning, 1 huiskamer café en 7 vrije bouwkavels. Ten behoeve van de waterhuishouding worden er op diverse plekken wadi's gerealiseerd. Ten behoeve van de reconstructie worden de groene elementen zo veel mogelijk gehandhaafd. De uitvoering van het plan is gepland na het verkrijgen van de benodigde vergunningen.

Afbeelding 3. Globale inrichting toekomstige situatie plangebied

2. Wetgeving

De Wnb regelt de bescherming van het in het wild voorkomende planten en dieren en de bescherming van gebieden. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

De verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel in de Wnb. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten, zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verschillen per beschermingsgroep. De Wnb kent drie verschillende beschermingsregimes:

- Vogelrichtlijnsoorten;
- Habitatrichtlijnsoorten;
- Andere soorten.

De provincies hebben in haar verordeningen uit de lijst van ‘andere soorten’ diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie anders. De zorgplicht is wel van toepassing. Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen (mitigatie en/of compensatie) genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van het bevoegd gezag ontheffing van de verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Deze ontheffing wordt slechts verleend indien:

- Er geen bevredigend alternatief is;
- Er is geen sprake is van een wettelijk belang;
- Geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstig staat van instandhouding van de soort.

Zie bijlage 1 voor het wettelijk kader van de soortenbescherming in de Wnb.

De Wnb beschermt ook een aantal planten en vissen die onder de Flora- en faunawet niet beschermd waren. Hiermee is rekening gehouden in onderliggende natuurtoets, zie verder in paragraaf 4.1 aanwezigheid beschermde soorten (Overheid, 2015).

3. Methodiek

3.1. Algemeen

De steenuil leeft in kleinschalige, gevarieerde landschapen met een ruime hoeveelheid prooidieren nabij de rust- en nestplaatsen. De steenuil is een standvogel die vaak het gehele jaar in en nabij zijn territorium leeft.

In de broedperiode jaagt de steenuil, afhankelijk van de voedselvoorziening en geschiktheid, binnen een straal van 300 meter om zijn nestplaats. De steenuil jaagt in korte, gevarieerde, structuurrijke vegetatie op insecten, kleine zoogdieren en andere kleinere prooien (Netwerk Groene Bureaus, z.d.).

De voortplantingsperiode begint met de baltsperiode. Met zachte winters vanaf januari, anders vanaf februari. Er wordt in februari een nestholte gekozen waar doorgaans één broedsel wordt grootgebracht. De eieren worden gelegd tussen april en half mei. De voortplantingsperiode duurt tot in het najaar, als de jongen het ouderlijk territorium zijn verlaten (BIJ12, 2017).

3.2. Werkwijze

Als basis voor dit onderzoek is de methodiek gebruikt zoals deze wordt omgeschreven in het Kennisdocument Steenuil (Athene Noctua) versie 1.0, BIJ12 juli 2017. Daarnaast is het Soortenstandaard Netwerk Groene bureaus gebruikt om de aanwezigheid van de steenuil vast te leggen (BIJ12, 2017).

Tijdens de inventarisatie ter plaatse wordt gekeken naar de aanwezigheid van de steenuil, hierbij is gelet op foeragerende en roepende/baltsende steenuilen en andere zaken die duiden op de aanwezigheid van de steenuil. Daarnaast wordt gekeken naar de omvang van de populatie en functioneel leefgebied. Steenuilen reageren op het afspelen van het baltsgeluid. Deze methode kan worden gebruik tijdens de inventarisaties.

Het plangebied wordt tussen 30 minuten na zonsondergang tot middernacht en/of 1,5 uur voor zonsopkomt tot zonsopkomst geïnventariseerd, onder goede weersomstandigheden. Het onderzoek vindt plaats in de periode van 1 februari – 30 april met een tussen periode tussen het eerste en laatste bezoek van een maand (Netwerk Groene Bureaus, z.d.).

Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Barr & Stroud, Sierra Binocular 8x42). Daarnaast is er gebruik gemaakt van geluidsapperatuur om de baltsroep af te spelen. Op het perceel, de bebouwing en directe omgeving van het plangebied is een visuele inventarisatie uitgevoerd.

Het weer is van invloed op de activiteiten van de steenuil en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Regen en harde wind zijn geen ideale weersomstandigheden voor de steenuil. Tijdens dergelijke weersomstandigheden wordt niet gewerkt.

Gedurende de veldbezoeken wordt het onderzoeksgebied en directe omgeving geïnventariseerd om een goed beeld te krijgen van het gedrag en mogelijke verblijfplaatsen.

3.3. Overzicht veldbezoeken

In onderstaand is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde onderzoeken, onderzoeksdata en omstandigheden tijdens het onderzoek naar steenuilen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd door T.M. Stam, Propedeuse Hoger Beroepsonderwijs Bos en Natuurbeheer.

Steenuilenonderzoek

Datum	**2 maart 2021**	**31 maart 2021**	**28 april 2021**
Tijdstip onderzoeken	19.30 uur – 22.00 uur	20.00 uur – 22.30 uur	21.00 uur – 23.30 uur
Zonsopkomst/ Zonsondergang	07.18 uur – 18:18 uur	07.11 uur – 20.09 uur	06.09 uur – 20.57 uur
Temperatuur	6°C	17°C	13°C
Windkracht	1 Bf	1 Bf	2 Bf
Weertype	Licht bewolkt	Helder	Helder

Tabel 1. Overzicht velbezoeken (KNMI, z.d.) (Zonsopgang, z.d.)

4. Resultaten

4.1. Aanwezigheid

Tijdens het eerste onderzoeksmoment op 2 maart was het licht bewolkt weer. Ten zuiden van de planlocatie is een uilenkast aanwezig. Tijdens het inventarisatie moment zijn er meerdere steenuilen gehoord, een steenuil nabij de kast, een ten noordoosten en een op een wat verdere afstand ten westen van de onderzoekslocatie.

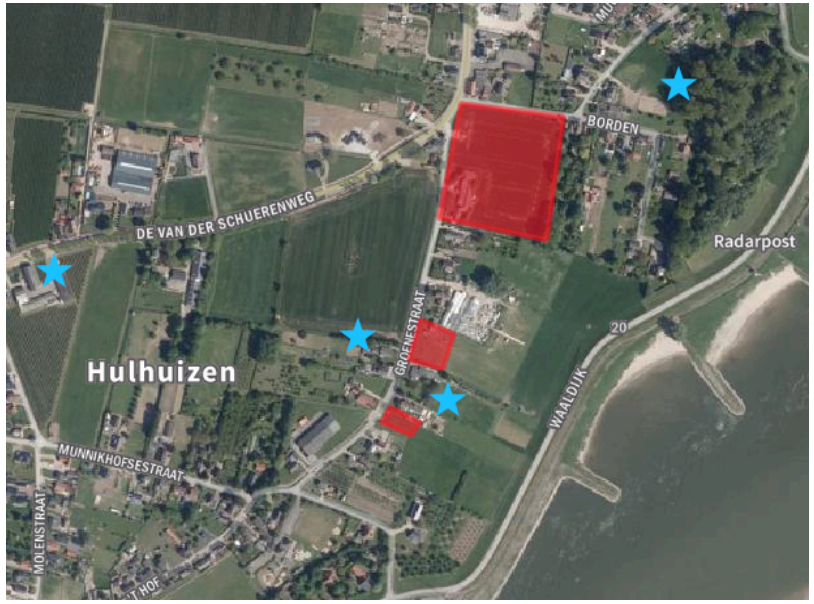
Op 31 maart is voor aanvang van het onderzoek een inspectie uitgevoerd in de boomgaard, in de boomgaard van de woning aan Groenstraat 10 is de uilenkast aanwezig. Op basis van het geroep is naar voren gekomen dat de steenuil op het moment van onderzoek aanwezig was in de uilenkast. Daarnaast zijn er tijdens de inventarisatieronde enkele uilen waargenomen in de omgeving.

Tijdens het laatste inventarisatiemoment op 28 april zijn er slechts enkele steenuilen op een verre afstand waargenomen. De steenuil die tijdens de tweede inventarisatie ronde aanwezig was aan Groenstraat 10 is tijdens deze avond niet gehoord.

4.2. Informatie lokale uilen/vogel werkgroep

Na contact te hebben gehad met een medewerker van Vogelwerkgroep Nijmegen is bekend geworden dat er aan de Pannerdenseweg te Doornenburg een nestkast aanwezig is. Deze kast is in gebruik als nest- en broedlocatie. De Pannerdenseweg ligt op circa 1,7 kilometer ten noordoosten van de planlocatie.

Naast de Vogelwerkgroep is er contact geweest met Stichting Lingewaard Natuurlijk. De vogelwerkgroep geeft aan dat vanwege privacy redenen is het niet mogelijk adressen en daarmee de locatie van uilenkasten prijs te geven.

Afbeelding 4. Planlocatie (rood), steenuilen tijdens inventarisatie (blauw)

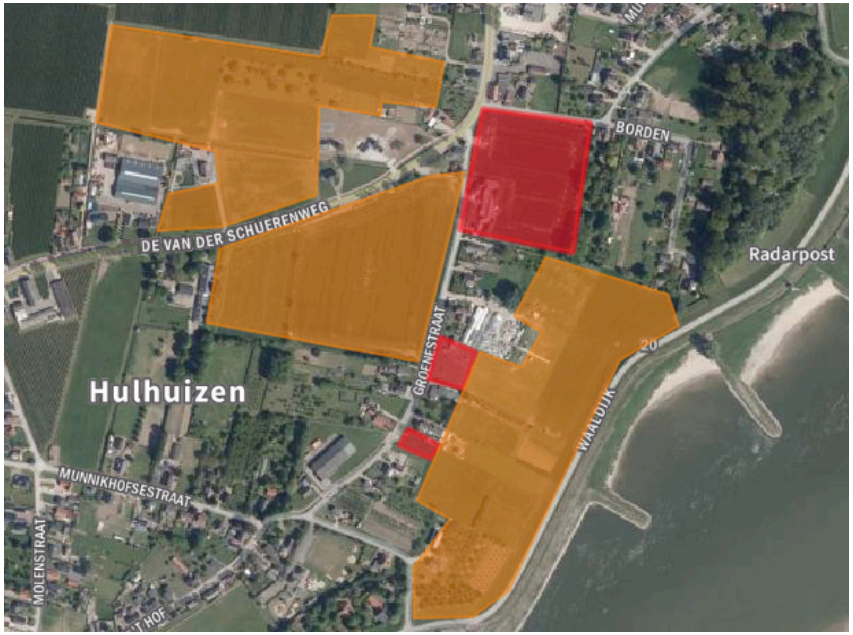
Afbeelding 5. Planlocatie (rood), steenuilen kasten in de omgeving (geel)

4.3. Effectenbeoordeling

Foerageergebied

In de omgeving van het plangebied zijn enkele steenuilen waargenomen. De locatie waarop de woningen worden gerealiseerd bestaat uit een grasperceel voorzien van monotoon raaigras zonder begrazing. Dit betekent dat foerageermogelijkheden worden beperkt doordat er minder insecten als regenwormen en meikevers aanwezig zijn. Ook is er om het weiland geen omheining aanwezig wat kan fungeren als uitkijkpost om te jagen.

Uit de bevindingen is gebleken dat de planlocatie door het ontbreken van bovenstaande elementen als een zeer incidenteel foerageergebied wordt gebruikt. Op onderstaande afbeelding worden alternatieve foerageergebieden weergegeven, deze weilanden worden begraasd of gemaaid.

Afbeelding 6. Planlocatie (rood) Alternatieve foerageergebieden (oranje)

Maatregelen

Om negatieve effecten te voorkomen om omliggende gebieden is het noodzakelijk om de volgende maatregelen te treffen:

- Werk tijdens dag uren om lichtverstoring te voorkomen;
- Voorkom dat er grote toegangswegen worden aangelegd tussen de dijk en de planlocatie. Beperk dit slechts tot wegen met een maximale snelheid van 30. Zo wordt geluids- en lichthinder voorkomen op de naastgelegen foerageergebieden.

5. Conclusie

Overzicht beschermde soorten

Soortengroepen	Aanwezigheid	Effecten	Aanbevelingen	Mits
Steenuil	aanwezig	beperkt	geen	er geen grote toegangswegen wordt gerealiseerd

- Uit onderzoek is gebleken dat er in de omgeving twee nestkasten van steenuil aanwezig zijn, deze zijn beide in gebruik;
- De steenuil gebruikt de locatie waar de woningen worden gerealiseerd (afbeelding 2, nr. 1/2 & 3) niet als essentieel foerageergebied, hierdoor zijn negatieve effecten uitgesloten;
- De nestkasten liggen buiten de invloedsferen van het werk en blijven ongeroerd.
- Om negatieve effecten te voorkomen is het aanleggen van grote toegangswegen tussen de planlocatie en de dijk niet toegestaan;
- De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van steenuilen;
- Voor de geplande werkzaamheden hoeft geen ontheffing worden aangevraagd.
    - Wanneer het noodzakelijk is een grote toegangsweg tussen de planlocatie en de dijk aan te leggen is het nodig om een ontheffing bij de provincie aan te vragen.

6. Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijke geldende richtlijnen. De bevoegd gezag hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

''Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet geldt, moeten de gegevens recenter zijn.''

Dit rapport gaat in op effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk een. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

7. Bibliografie

BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Steenuil.* Opgeroepen op 16 Februari - 10 Mei 2021, van https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf

Google. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 16 Februari - 10 Mei 2021, van https://www.google.nl/maps

KNMI. (z.d.). *Koninklijk Nederlands Metreologisch Instituut*. Opgeroepen op 16 Februari - 10 Mei 2021, van https://www.knmi.nl/nederland-nu/weer/verwachtingen

Netwerk Groene Bureaus. (z.d.). Opgeroepen op 16 Februari - 10 Mei 2021, van https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen/protocollen-vis-amfibie-reptiel-vogel

Otte Groenadvies. (2019). *1907 Quickscan flora en fauna Groenstraat, Doornenburg.* Nijverdal.

Otte Groenadvies. (2020). *20.046 Nader onderzoek huismussen en vleermuizen Groenestraat te Doornenburg.* Nijverdal.

Overheid. (2015, December 16). *Wet natuurbescherming*. Opgeroepen op 10 Mei 2021, van https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01

Zonsopgang. (z.d.). *Zonsopgang/Zonsondergang*. Opgeroepen op 16 Februari - 10 Mei 2021, van https://www.zonsopgangzonsondergang.nl/hoe-laat-donker/

Bijlagen

Bijlage 1 Wet Natuurbescherming

Hoofdstuk 3. Soorten

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoel in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.2

1. Het is verboden vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of uit deze vogels verkregen producten te verkopen, te vervoeren voor verkoop, onder zich te hebben voor verkoop of ten verkoop aan te bieden.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing ten aanzien van vogels van soorten, genoemd in bijlage III, deel A, bij de Vogelrichtlijn, die aantoonbaar overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen, en ten aanzien van delen of producten van die vogels.
3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing ten aanzien van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen vogels van soorten, genoemd in bijlage III, deel B, bij de Vogelrichtlijn, die aantoonbaar overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen, en ten aanzien van delen of producten van die vogels.
4. Bij die krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de verkoop, het vervoer voor verkoop, het onder zich hebben voor verkoop of het ten verkoop aanbieden van vogels van soorten, aangewezen op grond van het derde lid, en delen of producten van die vogels.
5. Een vogelsoort wordt op grond van het derde lid uitsluitend aangewezen, indien de handelingen bedoeld in het eerste lid, uitgevoerd overeenkomstig regels als bedoeld in het vierde lid, er niet toe leiden dat het populatieniveau, de geografische verspreiding of de omvang van de voortplanting van deze soort in gevaar wordt gebracht of kan worden gebracht.
6. Het is verboden, anders dan voor verkoop, vogels, delen of producten als bedoeld in het eerste lid, onder zich te hebben of te vervoeren, tenzij deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij toegewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van
    a. De verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
    b. Regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
    a. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing
    b. Zij is nodig
        1. In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid;
        2. In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
        3. Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
        4. Ter bescherming van flora en fauna;
        5. Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
        6. Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
    c. De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
5. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:
    a. De middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
    b. De tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
    c. De wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.
6. De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1 en 3.2, zesde lid, zijn niet van toepassing op handelingen ten aanzien waarvan bij of krachtens enige wettelijke bepaling een besluit is vereist, indien bij of krachtens die wet is bepaald dat het desbetreffende besluit de handelingen uitsluitend toelaat indien is voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in het vierde lid, en dat aan het besluit de voorschriften worden verbonden, bedoeld in het vijfde lid.
7. De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1 en 3.2, zesde lid, zijn niet van toepassing op:
    a. Handelingen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel als bedoeld in artikel 2.2, en
    b. Handelingen die zijn beschreven in en worden verricht overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in artikel 1.13, eerste, zevende, of achtste lid, indien:
        1. Ten aanzien van het beheerplan, het plan of programmas, althans het onderdeel dat betrekking heeft op de desbetreffende handelingen, is voldaan aan het in het vierde en vijfde lid bepaalde ten aanzien van ontheffingen en vrijstellingen en
        2. Het bestuursorgaan dat het beheerplan, het plan of het programma heeft vastgesteld tevens bevoegd is voor de verlening van een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling als bedoeld in het eerste, onderscheidenlijk tweede lid voor dergelijke handelingen, of, als dat niet het geval is, het beheersplan, het plan of het programma is vastgesteld in overeenstemming met het bestuursorgaan dat bevoegd is voor de verlening van de ontheffing, onderscheindelijke vrijstelling.

Artikel 3.4

1. Ingeval het vangen of doden van vogels als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, bij of krachtens deze wet is toegestaan, is het verboden deze vogels:
    a. Te vangen of te doden met:

1. Middelen, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Vogelrichtlijn;
2. Middelen, installaties of methoden voor massaal of niet-selectief vangen of doden van vogels, of
3. Middelen, installaties of methoden waardoor een soort plaatselijk kan verdwijnen, of

b. Te achtervolgen met behulp van vervoersmiddelen, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Vogelrichtlijn, overeenkomstig de daar beschreven wijze.

2. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen en provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in het eerste lid, artikel 3.3, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. Onze minister kan ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel b, voor het gebruik van motorboten op open zee onder de in bijlage IV, onderdeel b, tweede gedachtestreep, tweede volzin, bij de Vogelrichtlijn genoemde voorwaarden.
4. Bij het algemene maatregel van bestuur kunnen middelen, instalaties of methoden worden aangewezen die in elk geval worden gerekend tot de middelen, installaties, onderscheidenlijk methoden, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, onder de 2e of 3e.

Bijlage 2 Jaarrond beschermde nesten

Vogels nemen in de Wet natuurbescherming een bijzondere positie in. De basis hiervoor vormt de Europese Vogelrichtlijn, waarin onder meer de bescherming gereguleerd is van alle inheemse en regelmatig voorkomende trekvogels, zodat deze ‘kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten’. De Wet natuurbescherming geeft aan dat alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd zijn tijdens de broedperiode.

Daarnaast zijn er een aantal kwetsbare vogelsoorten waarvan de nesten ook jaarrond zijn beschermd. RVO.nl heeft daartoe in 2009 een (aangepaste) lijst opgesteld met vogelsoorten die dit betreft. Het is een indicatieve lijst die als hulpmiddel gebruikt kan worden bij het bepalen of er voor een ruimtelijke ingreep een ontheffing aangevraagd moet worden en om te kijken welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Zie https://mijn.rvo.nl (zoeken op jaarrond beschermde nesten). Het is geen uitputtende lijst en op de lijst kunnen uitzonderingen ontstaan waardoor het nest van een bepaalde soort toch niet jaarrond beschermd is. Voor meer informaties kunt u zich richten tot de provincie alwaar de desbetreffende activiteit plaatsvindt.

Er wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij de nesten van categorie een tot en met vier jaarrond beschermd zijn en categorie vijf alleen tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer ‘zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden’ dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie vijf soorten jaarrond beschermd kunnen zijn. Voor deze soorten is daarom vaak ook inzicht nodig in de nesten en rustplaatsen in het plangebied en de omgeving. De onderscheiden categorieën zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, ook buiten het broedseizoen gebruikt worden als baste rust- en verblijfplaats (steenuil);
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (roek, gierzwaluw en huismus);
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (grote gele kwikstaart, kerkuil, oehoe, ooievaar en slechtvalk);

4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespendief en zwarte wouw);
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (diverse soorten waaronder boerenzwaluw, groene specht en torenvalk).